

نوروز در بلوچستان گل‌فشان نادرترین پدیده ژئوتوریستی ایران

به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل منطقه آزاد چابهار به نقل از خبرگزاری تسنیم از چابهار؛ سواحل اقیانوسی مکران، در جنوب ایران، از جاسک هرمزگان تا گواتر سیستان و بلوچستان کشیده می‌شود، 400 کیلومتر طول دارد با 400 جاذبه منحصر به فرد بکر، برخی همتا ندارند؛ مهم‌ترین هایش، گل‌فشان، همتایان فعال اندکی در ایران و جهان دارد و سواحل اقیانوسی مکران یکی از زادگاه‌های جهانی اش است.

مطالعات زمین‌شناسی می‌گوید، گل‌فشان‌های ایران در دو منطقه شمالی و جنوبی قرار دارند؛ گل‌فشان‌های جنوب در جلگه ساحلی دریای عمان در سواحل اقیانوسی مکران در استان‌های سیستان و بلوچستان و هرمزگان و گل‌فشان‌های شمالی در استان گلستان، شهرستان آق‌قلا هستند.

30 گل‌فشان در ایران؛ انگشت‌شمار فعال

یک کارشناس زمین‌شناسی می‌گوید: مطالعات زمین‌شناسی آمار گل‌فشان‌ها در دنیا را حدود 800 مورد عنوان می‌کند که 30 گل‌فشان فقط در جنوب ایران است، پانزده عدد بین بندر جاسک و میناب، 9 تا بین چابهار و بندر جاسک و 6 تای بقیه هم بین چابهار و مرز ایران و پاکستان (به‌ویژه شمال خلیج گواتر) قرار دارند؛ البته این گل‌فشان‌ها همه فعال نیستند و بنا به فصل و شرایط جوی و تغییرات زمین می‌توانند گاهی یا پیوسته فعال یا غیرفعال باشند.

واحد بخش بلوچ در گفت‌وگو با تسنیم می‌افزاید: گل‌فشان‌ها بر روی برخی گسل‌ها ایجاد می‌شوند؛ هر جا گسل مناسب باشد، راهی برای خارج شدن گازهای زیرزمینی ایجاد می‌شود و محلی برای ایجاد پدیده منحصر به فرد گل‌فشان خواهد بود.

وی تصریح می‌کند: گل‌هایی که از دل زمین در گل‌فشان‌ها با شیوه‌ای خارق‌العاده‌ای بیرون می‌آیند خواص درمانی بسیاری دارند، برای بهبود بیماری‌های پوستی، انقباض عروق، دردهای مفصلی، درمان درد کمر و تنگی عضلانی مفیدند و در صنایع سفال و آجرپزی نیز مورد استفاده قرار می‌گیرند.

4 گل‌فشان فعال مکران

گل‌فشان‌های فعال ایران انگشت‌شمارند، در ساحل 400 کیلومتری مکران، تنها 4 گل‌فشان فعال و پویا به‌وسیله طبیعت‌گران تاکنون شناسایی شده؛ ناپگ، بلبلو، شورعین و سند میرثعبان؛ البته این به معنی آن نیست که بیشتر نیست، برخی در مناطق صعب‌العبور است، برخی فعال نیست و برخی هم هنوز شناسایی نشده‌اند.

یک کارشناس گردشگری می‌گوید: سه گل‌فشان مهم سواحل مکران در غرب شهرستان چابهار، 90 تا 100 کیلومتر غرب بندر کنارک و از دشت کهیر هستند، اولین و مهم‌ترینشان، گل‌فشان «ناپگ» است که نرسیده به روستای تنگ است؛ فعالیت و سابقه این گل‌فشان که به صورت کوه است بیشتر از بقیه گل‌فشان‌های شناسایی شده سواحل مکران است.

مسلم بارکزی در گفت‌وگو با تسنیم می‌افزاید: گل‌فشان دوم بعد از تنگ، در 5 کیلومتری تنگ، گل‌فشان بلبلوست که در روستای چگردان لاش قرار دارد، این گل‌فشان به صورت تپه است و صداً البته فعالیت ناپگ را ندارد؛ گل‌فشان سوم در 10 کیلومتری تنگ و ناپگ به نام شورعین است که به صورت چشمه است و به دلیل صعب‌العبور بودنش کمتر بازدید می‌شود.

این کارشناس می‌گوید: یک گلفشان دیگر هم در 55 کیلومتری شرق چابهار، بعد از نگور (مرکز دشتیاری) در روستای سندمیرثعبان است؛ این گلفشان هرچند شهرت ناپگ را ندارد ولی گل‌هایش رقیق‌تر است، برای گل‌تنی کردن مناسب است و به‌نظرم بیشتر قابلیت جذب گردشگر را دارد.

بارکزی می‌تاکید می‌کند: همان‌طور که گفتم گلفشان «ناپگ» در تنگ از همه معروف‌تر، فعال‌تر و قدیمی‌تر است؛ اولین گزارش‌های ثبت‌شده درباره‌ی آن را محقق‌ی به نام «هریسون» در سال 1941 نوشته است.

وی ادامه می‌دهد: در یک رویداد بسیار نادر در 25 اسفند سال 1394 شاهد فعالیت ناگهانی پانگ بودیم که در نوع خود بی‌نظیر بود، بطوریکه پرتاب گل تا ارتفاع 12 متر همراه باغرش مهیب، جاری شدن گل مانند چشمه گرم، داغ بودن گل همراه با بوی خاک و بخار و افزایش ارتفاع کوه به میزان 5 متر از مهم‌ترین رویدادهایی محسوب می‌شوند که باعث شگفتی مردم و مسافری و بازدیدکنندگان شد.

بارکزی می‌گوید: گل‌فشان «ناپگ»، نمونه‌ای از یک گل‌فشان کاملاً مخروطی است؛ در قله مخروط و داخل دهانه اصلی، دهانه‌هایی چند سانتی‌متری وجود دارند که گل خاکستری یا سبزرنگ، از دهانه‌ی آن‌ها خارج می‌شود و به‌طرف دامنه می‌ریزد.

وی می‌افزاید: گل‌فشان «ناپگ» سه تپه گل‌فشان کوچک دارد که تنها یکی از آن‌ها فعال است و شبیه آتش‌فشان عمل می‌کند و بقیه چند سالی است که غیرفعال شده‌اند؛ این گل‌فشان از سطح زمین حدود 72 متر و از سطح دریا حدود 102 متر ارتفاع دارد.

کارشناس گردشگری و بوم‌گردی بلوچستان می‌گوید: بالا آمدن گل از درون دهانه‌ها و جوشیدنش از آنجا، حدود پنج تا پانزده دقیقه طول می‌کشد؛ ارتفاع این پدیده توریستی بالغ‌بر 20 متر بوده و قطر دهانه آن به 12 متر می‌رسد، قطر حباب‌های گل 30 سانتی‌متر است و هر بار 3 تا 5 لیتر حباب به بیرون پرتاب می‌شود.

بارکزی تاکید می‌کند: با آنکه این نقطه و دیگر گلفشان‌های موجود پتانسیل بالایی برای جذب هزاران گردشگر را دارد اما به دلیل دوری از شهر و جاده‌های نامناسب برای دسترسی و صد البته عدم توسعه زیرساخت‌های اقامتی و رفاهی در منطقه گلفشان‌ها به ویژه در نزدیکی گلفشان پانگ، تعداد گردشگرانی که فصل گردشگرپذیر چابهار به این نقطه می‌روند بسیار کمتر از جذابیت منحصر به فرد آن است.

گزارش از سید امیرحسین عظیمی

